

[A. M. Hansen.]

kunne nøjes med tre Aar, hvorefter de skal tage ganske den samme Eksamen, som tages af andre Lærere her i Landet.

Jeg tror, det ærede Medlem Hr. Søren P. Larsen skulde have sparet lidt paa sine Kræfter paa dette Omraade. Jeg kan anbefale Bestemmelsen i § 2.

Det andet og meget vigtige, Forslaget indeholder, er — hvad man i det kommende Udvalg ved Forhandling skulde se at naa frem til Enighed om — Spørgsmaalet om Nedlæggelsen af endnu et Par af vore Seminarier. Jeg vil haabe, at det gennem Forhandling maa lykkes at naa dertil. At der er nogen som helst Grund til at holde en saadan Tale, som det ærede Medlem Hr. Vesterager holdt: at man vil gaa til en Udryddelse af Privatseminarierne, kan jeg ikke se. Man skulde efter den Del af det ærede Medlems Tale, der omhandlede Forslaget, tro, at dette lød paa, at nu skulde de private Seminarier udryddes. Men Forholdet er jo, at vi har 7 Statsseminarier og 12 private Seminarier; Lovforslaget gaar ud paa at faa 2—3 af disse nedlagt.

Jeg og mit Parti har altid været Tilhængere af de private Seminarier. Det har vi givet Udtryk for ved mange Lejligheder, saa det behøver jeg ikke at sige mange Ord om i Dag. Vi har været Tilhængere af dem ud fra den Betragtning, at — det kan vi godt se — der fra de private Seminarier er kommet Impulser, som vi ikke kunde undvære i vor Skoleudvikling. Men hvorledes er det gaaet efterhaanden? Hvor megen Forskel er der egentlig talt i vor Tid paa de private Seminarier og paa Statsseminarierne? Hvor megen Forskel paa Aand og Tone? Hvor megen Forskel paa de økonomiske Forhold? Lovgivningen af 1904 og af 1928 har jo medført Tilskud fra Statens Side, der omfatter $\frac{2}{3}$ af Lærerlønnen, Halvdelen af Forstanderlønnen, Halvdelen af de til Forrentning og Vedligeholdelse af Seminariebygningerne medgaaende Beløb, o. s. v., o. s. v., Bestemmelser, der sikrer de private Seminariers Stilling økonomisk.

Men jeg siger dog: De private Seminarier har haft og har endnu deres Opgave i vort Folk. Jeg kan heller ikke indse, at der foretages nogen Løben Storm mod de private Seminarier derved, at man arbejder paa at faa nedlagt 2—3 af disse, som er overflødige, til Fordel for de andre private Seminarier og til Gavn for dem, som gaar ind under denne Ordning, fordi den byder bedre Vilkaar end den nuværende. Jeg finder derfor, at man bør tage ganske roligt og sagligt paa dette Forhold.

Naar det ærede Medlem Hr. Søren P. Larsen talte om Lovens Aand og stillede det Spørgsmaal til mig, om Forudsætningen for Vedtagelsen af Loven i 1928 ikke var dette eller hint, skal jeg dertil svare, at jeg kan virkelig ikke paa staaende Fod sige, hvad Forudsætningen for Lovens Vedtagelse var. Jeg kan kun sige, at min Opfattelse er denne, at naar Seminarierne opfylder Betingelserne, bl. a. ogsaa de pædagogiske Betingelser, kan en Nedlæggelse under normale Forhold kun ske ved frivillig Overenskomst eller ved Lov. Om det er en juridisk holdbar Opfattelse, skal jeg vel vogte mig for at udtale mig om. Thi der maa vel ogsaa være nogen Mening med at indsætte Bestemmelsen om seksaarige Perioder.

Jeg mener hermed at have svaret det ærede Medlem paa hans Spørgsmaal og skal saa nøjes med til Slut at udtale, at jeg ud fra de Betragtninger, jeg har gjort gældende, kan tilsige mit Partis Medvirken til i det kommende Udvalg at naa den bedste Løsning af den foreslaaede Reduktion af Seminariernes Antal. Det, det drejer sig om, er jo at komme ned med Antallet paa den for alle Parter mest tilfredsstillende Maade.

Axel Dam: Forskellen mellem Statsseminarier og private Seminarier er, som ogsaa den foregaaende ærede Ordfører var inde paa, ikke saa stor, som Navnene lader formode. Der ydes saa at sige den samme Undervisning efter samme Planer, der forberedes til samme Eksaminer og under samme sagkyndige Tilsyn, og Eksaminerne selv censureres af de samme Censorer. Og hvad det økonomiske angaar, betaler jo Staten for Privatseminarierne en væsentlig Del af Bygningsudgifterne, giver Tilskud til Samlinger, betaler $\frac{2}{3}$ af Lærerlønnen, og i Overensstemmelse hermed giver den ogsaa de Lærere, som i øvrigt maatte være berettiget dertil i Kraft af Tjenestetid og Arbejde, en Pension, der svarer til Tilskuddet til Lærerlønnen, altsaa $\frac{2}{3}$ af, hvad en Statsseminarielærer faar i Pension.

Men een Forskel nævnte den ærede foregaaende Ordfører ikke, det gjorde til Gengæld den ærede Ordfører for Det konservative Folkeparti, nemlig at Udgiften for Staten pr. Elev, der uddannes paa et Statsseminarium, vistnok er mindst dobbelt saa stor som Udgiften pr. Elev, der uddannes paa et Privatseminarium. Økonomisk set maa det derfor være mere nærliggende at tænke paa Nedlæggelse af Statsseminarier end paa Nedlæggelse af Privatseminarier.